

Сусрет председника Србије и Украјине у Београду за обојицу носи ризике, али је добит изгледа већа. Вучић, кажу саговорници ДВ, купује наклоност Брисела пред одсудне изборе док Зеленски добија српско оружје.

Украјински председник Володимир Зеленски у петак (7. август) слетео је у Београд. Ту њега и домаћина, српског председника Александра Вучића, чека излет у политичко минско поље.

Србију у европској штампи прати глас да је „проруски оријентисана“, због чега, према писању медија, у Кијеву постоји струја која се жестоко опирала посети. С друге стране, сва истраживања указују да је тврдо Вучићево бирачко тело збиља махом наклоњено Русији и против уласка у Европску унију.

Могуће да је зато сусрет у Београду више пута одлаган, иако је весника било. Пре две године дошла је прва дама Олена Зеленска, а и двојица председника су се више пута виђала по маргинама светских самита.

За сваки случај, Вучић је пред посету одаслао поруку којом као да хоће да каже да је реч о рутинском сусрету. „Ми имамо неколико важних тема, једна је европски пут Украјине и Србије, друго питање је наша билатералне и енергетска сарадња“, рекао је.

Ход по јајима дугује се и могућим скорим изборима на којима, према анкетама, Вучић има реалне шансе да после четрнаест година падне са власти.

Ипак, обојица председника очито рачунају да им сусрет баш сада треба. „Зеленском треба све што делује као нека врста шамара Путину. А исто важи и за Европску унију која је сигурно асистирала овом састанку“, каже политички аналитичар Ђорђе Вукадиновић.

Вукадиновић: Зеленском треба све што делује као нека врста шамара Путину. А исто важи и за Европску унију која је сигурно асистирала овом састанку

„Вучић пак има тактику симулирања максималне кооперативности према ЕУ, а посебно након избора у Мађарској кад је видео судбину Виктора Орбана. За овај де о Балкана, Брисел још има довољно и штапа и шаргарепе, а Вучићу не требају њихове пацке пред идуће изборе“, додаје уредник Нове српске политичке мисли (НСПМ).

Гранате као тврда валута

Зеленски, ратни председник на неодређено време, има пак опипљивије разлоге за долазак у Београд.

Србија је, иако се није придружила санкцијама против Русије, врло рано по почетку рата заиграла тврдом валутом испоручујући Украјини артиљеријске гранате и друго преко посредника. Лист *Фајненшел тајмс* је још 2024. рачунао да је вредност те ратне опреме била достигла скоро милијарду евра.

Та јавна тајна је сада добила и званичну потврду. Кристофер Хил, амерички дипломата крупног калибра који је каријеру недавно завршио као амбасадор у Београду, отворено је испричао како је повезао украјинску војску и српску наменску индустрију.

„Сједињене Државе су почеле да подржавају куповину знатних количина српске муниције, за коју смо знали да хитно треба Украјини“, рекао је он за Франкфуртер алгемајне цајтунг. Оружје су званично куповале земље попут Чешке и Пољске, прослеђујући га Украјини.

Према писању тог листа, иза кулиса прича се чак и о градњи заједничке фабрике дронова – украјинско знање, српски радници, а капитал из Уједињених Емирата. Наводно су већ у тајности људи председника Зеленског обилазили могуће локације.

„Украјина настоји да очува и прошири круг партнера у Европи, укључујући и државе које нису увеле санкције Русији“, каже Срђан Мајсторовић из београдског Центра за европске политике. „Истовремено, Србија располаже одбрамбеном индустријом чији производи имају конкретан значај за украјинске ратне напоре.“

Вучић ни тамо ни овамо

Иако реторички у Србији опстаје наратив о „православном братству“ са Русијом, Кремљ је одавно и отворено почео да исказује незадовољство Вучићем.

То се види у моћној полузи коју Русија има – испоруци гаса. У последње време Србија добија само краткорочне уговоре за снабдевање што диже економску неизвесност и

љуља Вучићев економски модел привлачења страних инвестиција јефтином радном снагом и ценом енергије.

Зато неки изнудицом сматрају Вучићево меандрирање између Москве и ЕУ, далеко најважнијег трговинског партнера Србије.

Вукадиновић не мисли тако: „Површни посматрачи у Србији, а богами и споља, Вучићеве потезе стављају у кош 'за ЕУ' или 'за Русију'. Али и једно и друго је једнако неискрено – он само гледа одакле му прети већа опасност и одакле стиже корист, са циљем да вечно остане на власти.“

А сада је за Вучића постало вруће. Студентска листа, која поприма обресе, према анкети НСПМ има благу предност у односу на власт. Према испитивању Црте, разлика је чак

десет одсто, док истраживачи ближи властима кажу да је Вучић ипак фаворит. Како год, јасно је да ће бити тесно.

Вучићеви критичари се зато боје жестоке изборне манипулације. Вучић је увећало у кампањи која се одвија под шатрама, уз народно весеље у живом преносу. Деле се поклони бирачима, трају притисци на запослене у јавном сектору, а сам изборни дан би, кажу критичари, могао да буде обележен „увозом“ гласача из Републике Српске, бугарским возовима и другим.

Адут у Бриселу?

Критике на рачун Вучића из Брисела биле су до сада уздржане и подељене. Европска комисија је, рецимо, недавно препоручила отварање нових преговарачких поглавља, али су то блокирале неке државе-чланице.

„Није искључено да ће управо посету Зеленског и српску сарадњу с Кијевом део држава-чланица ЕУ и Европска комисија искористити у настојању да продубе преговоре са Србијом, посебно у тренутку када геополитички разлози неоправдано потискују критеријуме из области владавине права“, наводи **Мајсторовић** за ДВ.

